

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 9 ΕΑΔΗΣΥ/2025

άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 26 Φεβρουαρίου 2025, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Δώρου 7-9 γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «Επιτροπή»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Κατά τη συνεδρίαση αυτή από τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν οι :

Δημήτριος Ε. Χανής, Σύμβουλος ΕΑΔΗΣΥ, εκτελών χρέη Προέδρου (λόγω απουσίας της Προέδρου της ΕΑΔΗΣΥ Ανδρονίκης Θεοτοκάτου και της Σύμβουλου ΕΑΔΗΣΥ Ευαγγελίας Κουτούπα),

Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ (μέσω τηλεδιάσκεψης),

Βασιλική Σκαρτσούνη, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ, (μέσω τηλεδιάσκεψης),

Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ (μέσω τηλεδιάσκεψης) και

Νικολέττα Κοττά, Μέλος ΕΑΔΗΣΥ.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης Π.Ε Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγητής: Ι. Σταθακόπουλος, Γεωπόνος Περιβαλλοντολόγος, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ αυτοτελούς Γραφείου Θεσσαλονίκης.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, επίσης, ο Εισηγητής (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαρία Ελένη Σιδέρη, οι οποίοι αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή του Δήμου Ιεράπετρας στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας τροφίμων, συνολικού προϋπολογισμού 107.073,28€ πλέον ΦΠΑ, σε συνέχεια εν μέρει άγονου διεθνούς διαγωνισμού.

I. Με το αρ. πρωτ. 1710/06.02.25 (αρ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 1383/06.02.2025) αίτημά του προς την ΕΑΔΗΣΥ (εφεξής Αρχή), ο Δήμος Ιεράπετρας αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ υποπερ. γδ' ν. 4412/2016, όπως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' ν. 4412/2016 για την ανάθεση επτά τμημάτων (Τμήμα 2, Τμήμα 6, Τμήμα 7, Τμήμα 8, Τμήμα 12, Τμήμα 13 και Τμήμα 14), του προηγηθέντος ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού με αντικείμενο την «*Προμήθεια Τροφίμων Δήμου Ιεράπετρας*», για τα οποία απέβη άγονος.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Από τον φάκελο της υπόθεσης προκύπτουν τα εξής:

1.1. Με την αρ. πρωτ. 17699/20.11.2024 Διακήρυξη (ΑΔΑΜ: 24PROC015807729) προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός, άνω των ορίων, για την «*Προμήθεια Τροφίμων Δήμου Ιεράπετρας*», συνολικού προϋπολογισμού 369.922,60€, συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης, χωρίς ΦΠΑ.

Στους όρους της διακήρυξης ορίσθηκαν , μεταξύ άλλων, και τα εξής:

«Άρθρο 1.3 «*Συνοπτική περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης*»

Αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας σύμβασης είναι η προμήθεια τροφίμων για την κάλυψη των αναγκών των δομών του Δήμου.

Τα προς προμήθεια είδη κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV):

15000000-8 Τρόφιμα, 15810000-9 Αρτοσκευάσματα, 15811000-6 Προϊόντα άρτου, 03220000-9 Λαχανικά, 03310000-5 Ψάρια, 15110000-2 Κρέας, 15411110-6 Ελαιόλαδο».

Η σύμβαση υποδιαιρέθηκε σε 16 τμήματα και οι προσφορές μπορούσαν να υποβληθούν για κάθε τμήμα χωριστά ή για περισσότερα.

Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίσθηκε η 30.12.2024 και ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών η 07.01.2025.

1.2 Περίληψη της εν λόγω διακήρυξης, η οποία περιείχε τους ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού, απεστάλη ηλεκτρονικά στις 18.11.2024 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕΕΕ) και δημοσιεύθηκε στις 19.11.2024.

Επίσης, καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ στις 19.11.2024, όπου και έλαβε Συστημικό Αριθμό 361929.

Στην Περίληψη της εν λόγω διακήρυξης και επειδή στο πεδίο «εκτιμώμενη διάρκεια» εκ παραδρομής καταχωρήθηκαν «12 έτη» αντί για 12 μήνες, η αναθέτουσα αρχή, απέστειλε στην ΕΕΕΕ, περίληψη της διακήρυξης με διορθωμένο το εν λόγω πεδίο (ΟJ S 226/2024 20.11.2024).

Περαιτέρω, στις 30.12.2024, η Δημοτική Επιτροπή του Δήμου Ιεράπετρας, κατόπιν της αριθ. 19224/20.12.2024 Τεχνικής έκθεσης για την προμήθεια ειδών τροφίμων, έτους 2025 για την τροφοδοσία του πρώην Ν.Π.Δ.Δ. «ΚΟΙΝΩ.ΠΟΛΙΤΙ.Α.» ΔΗΜΟΥ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ, ενέκρινε, με την αριθμ. 295/2024 απόφασή της :

«1. Την απευθείας ανάθεση για ποσοστό 20%, δυνάμει της παρέκκλισης του άρθρου 6 παρ. 10 του Ν.4412/2016 και για συνολικό ποσό ύψους 54.377,86 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).

2. Την παράταση 10 ημερών στην καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών του ηλεκτρονικού διεθνούς διαγωνισμού τροφίμων του Δήμου Ιεράπετρας με συστημικό αριθμό 361929 από την δημοσίευση της στο ΚΗΜΔΗΣ και στην εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενημέρωση της αλλαγής αυτής των οικονομικών φορέων που πρόκειται να υποβάλλουν φάκελο προσφορών».

Η παραπάνω απόφαση αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ και στο ΕΣΗΔΗΣ.

Κατόπιν τούτου, η συνολική εκτιμώμενη αξία της σύμβασης διαμορφώθηκε, από το ποσό των 369.922,60€ συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης, χωρίς ΦΠΑ, στο ποσό των 342.643,40€ συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης, χωρίς ΦΠΑ.

1.3 Στη συνέχεια η αναθέτουσα αρχή προέβη στη σχετική διόρθωση και τροποποίηση της διακήρυξης αποστέλλοντας εκ νέου στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕΕΕ) τροποποιημένη προκήρυξη, η οποία και δημοσιεύθηκε στις 31.12.2024 (ΟJ S 253/2024 31.12.2024), ενώ είχε ήδη παρέλθει η αρχική καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, και χωρίς να ακολουθήσει σχετική ανάρτηση της στο ΚΗΜΔΗΣ.

Επιπλέον, στην εν λόγω προκήρυξη δεν επικαιροποιήθηκε το αντίστοιχο πεδίο «καταληκτική ημερομηνία υποβολής προφορών» με την νέα καταληκτική ημερομηνία, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να αναφέρεται η αρχική ημερομηνία (30.12.2024). Στο ΕΣΗΔΗΣ ορίσθηκε η νέα ημερομηνία.

1.4 Περίληψη της (αρχικής) διακήρυξης δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες «Ανατολή» (21.11.2024), και «Ιεράπετρα 21^{ος} Αιών» (21.11.2024). Ωστόσο, μετά την τροποποίηση, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, των όρων της διακήρυξης, δεν έλαβε χώρα εκ νέου δημοσιότητα στον τοπικό τύπο, με αποτέλεσμα να μην δοθεί η σχετική δημοσιότητα ούτε ως προς την παράταση, ούτε ως προς τα ποσά ανά τμήμα του διαγωνισμού ως αυτά τροποποιήθηκαν.

1.5 Στις 17.01.2025 και ώρα 14:00 η Επιτροπή του διαγωνισμού προέβη στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών, όπου σύμφωνα με το Πρακτικό 1, εισηγήθηκε, μεταξύ άλλων την κήρυξη του διαγωνισμού ως άγονου για τα αναφερόμενα στο εξεταζόμενο αίτημα τμήματα 2,6,7,8,12,13 και 14. Ακολούθως, με την αριθ. 12/2025 απόφασή της, η Δημοτική Επιτροπή ενέκρινε το ανωτέρω πρακτικό και, μεταξύ άλλων, αποφάσισε την προσφυγή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, βάσει του άρθρου 32 παρ.2 περ. α΄ του ν. 4412/2016, για τα ως άνω τμήματα.

1.6 Με το με αριθ. πρωτ. 2495/24.02.2025 έγγραφό του, ο Δήμος Ιεράπετρας βεβαιώνει τη μη ύπαρξη εκκρεμών προδικαστικών προσφυγών ή άλλων ενδίκων βοηθημάτων ενώπιον οποιασδήποτε αρμόδιας αρχής ή ενώπιον οποιουδήποτε αρμόδιου Δικαστηρίου κατά των όρων της διακήρυξης του εν λόγω διαγωνισμού.

II. Νομικό Πλαίσιο

2. Στο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», (Α 47), προβλέπεται:

-Άρθρο 32 παρ. 2 περ. α', που ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ:

«2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημά της [...]”.

-Άρθρο 63 “Προκηρύξεις σύμβασης” (άρθρο 49 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ): *«Οι προκηρύξεις σύμβασης χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού για όλες τις διαδικασίες, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 26 και του άρθρου 32. Οι προκηρύξεις σύμβασης περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Γ΄ του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α΄ και δημοσιεύονται, σύμφωνα με το άρθρο 65. [...]*

-Άρθρο 65 “Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων” (άρθρο 51 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ): *«1. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 62, 63 και 64 περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Παράρτημα V του Προσαρτήματος Α΄ υπό τη μορφή τυποποιημένων εντύπων, συμπεριλαμβανομένων και των τυποποιημένων εντύπων για τα διορθωτικά. [...]*”.

-ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ, ΜΕΡΟΣ Γ΄ “Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις προκηρύξεις δημοσίων συμβάσεων (όπως αναφέρεται στο άρθρο 63)” αναφέρονται, μεταξύ άλλων: 9 “[...] 19. Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών (ανοικτή διαδικασία) [...]. 21. Στην περίπτωση των ανοικτών διαδικασιών: [...]. 6) ημερομηνία, ώρα και τόπος αποσφράγισης των προσφορών [...]”.

3. Στο το άρθρο 6 «Καταχωριστέα έγγραφα» της με αριθ. 57654/22.05.2017 Απόφασης Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης (ΦΕΚ 1781/23.05.2017 τεύχος Β') ορίζονται τα κάτωθι: *«1. Στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται: [...] γ) Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις του άρθρου 62 παρ. 2, οι προκηρύξεις των άρθρων 63, 108, 112, 122, 293, 319, 323 και 332 του ν. 4412/2016, και οι διακηρύξεις αυτών. Στους συνοπτικούς διαγωνισμούς του άρθρου 117 και 327 η διακήρυξη. Στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται και οι τροποποιήσεις των εν λόγω εγγράφων. [...]*”.

III. Νομική Εκτίμηση

4. Το υπό εξέταση αίτημα του Δήμου Ιεράπετρας, ο οποίος αποτελεί Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού και εντάσσεται στις Μη Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμηθειών μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατόπιν προηγηθέντος άγονου άνω των ορίων διαγωνισμού ο οποίος υπήρξε άγονος ως προς τα προαναφερόμενα τμήματα. Επομένως, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής, για την έκδοση σύμφωνης γνώμης, κατ’ άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ΄

υποπερ. γδ' ν. 4412/2016, όπως ισχύει, δοθέντος ότι η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των τμημάτων του προηγηθέντος ανοικτού διαγωνισμού, υπερβαίνει τις 221.000€(βλ. αρ. 6 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει).

5. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016, περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα, (βλ. σχετικώς ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, ΕΥ:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, ΕΥ:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, ΕΥ:C:2016:634, σκέψη 35).

Συναφώς, επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32). Η, δε, σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής, πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

6. Επισημαίνεται ότι, οι ουσιαστικές προϋποθέσεις εφαρμογής της αιτούμενης νομικής βάσης στην προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία με διαπραγμάτευση και συγκεκριμένα των διατάξεων του άρθρου 32, παράγραφος 2, περ. α' του ν. 4412/2016, είναι:

α) η προηγούμενη νομίμως διεξαχθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,

β) η μη υποβολή προσφοράς ή η υποβολή ακατάλληλης προσφοράς,

γ) η μη ουσιώδης τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης,

δ) σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως (βλ. και C-376/21, της 16ης Ιουνίου 2022, Zamestnik-ministar, σκ.59) .

Όπως δε παγίως έχει κριθεί, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της προαναφερόμενης διάταξης, συνέχεται άμεσα με τον προηγηθέντα αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια οι τυχόν ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να επιδρούν στη νομιμότητα και της συγκεκριμένη διαδικασίας (Ε.Σ. Αποφ. VI Τμ. 466/2011, 1249/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

7. Κατά πάγια νομολογία, σε περίπτωση μετάθεσης - κατόπιν απόφασης της αναθέτουσας αρχής - της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών και της ημερομηνίας αποσφράγισης προσφορών ακολουθείται η ίδια διαδικασία δημοσιότητας που τηρήθηκε στην αρχική προκήρυξη, η οποία αποσκοπεί στην ευρεία γνωστοποίηση προς τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς της τροποποίησης των συγκεκριμένων βασικών όρων της διαδικασίας ανάθεσης της οικείας σύμβασης προκειμένου να αναπτυχθεί επαρκής ανταγωνισμός κατά την υποβολή προσφορών (βλ. ενδεικτικά: Ελ. Συν. πρ.Ζ Κλ. 227/03, 226/06, 327/11, 348/11 VI τμ 2430/11 (Ε Διακοπών), 25/12, 287/12, 37/14, Μείζ. 3035/11, αποφάσεις ΕΑΑΔΗΣΥ 144/2014 και Δ46/2020, όπως επίσης και αριθμ. 1/2016 και 3/2020 Ειδικές Εκθέσεις Ελέγχου ΕΑΑΔΗΣΥ).

Συναφώς προς τα ανωτέρω κριθέντα, η Αρχή έχει επισημάνει, ήδη με την Κατευθυντήρια Οδηγία 4 (απόφαση υπ' αριθμ. 294/2014) υπό τον τίτλο «Τήρηση διατυπώσεων δημοσιότητας» (ΑΔΑ: 76Ψ6ΟΞΤΒ-Θ8Ρ), μεταξύ άλλων, ότι σε περίπτωση μετάθεσης της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών ή διενέργειας του διαγωνισμού οφείλουν να τηρούνται εκ νέου οι διατυπώσεις δημοσιότητας, με συμπλήρωση και αποστολή προς δημοσίευση στην ΕΕΕΕ του τυποποιημένου εντύπου. Επίσης, η Αρχή, απευθυνόμενη προς τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης και εξειδικεύοντας τα ανωτέρω υπό μορφή γενικών οδηγιών, με το με α.π. 4121/30.7.2020 έγγραφό της με θέμα «Διευκρινίσεις ως προς την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας στη διαγωνιστική διαδικασία σε περίπτωση τροποποίησης όρων της διακήρυξης», έχει επισημάνει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, μεταξύ άλλων, τα εξής: «[...] οιαδήποτε ουσιαστική τροποποίηση των όρων της διαγωνιστικής διαδικασίας (πχ. μίας αλλαγής / μετάθεσης της καταληκτικής ημερομηνίας λήξης υποβολής και αποσφράγισης προσφορών) οφείλει να λάβει το σύνολο των απαραίτητων δημοσιεύσεων, ούτως ώστε να ενημερωθούν όχι μόνο όσοι έχουν υποβάλει προσφορά αλλά και λοιποί οικονομικοί φορείς, οι οποίοι μετά την προαναφερθείσα αλλαγή στην ημερομηνία υποβολής πιθανόν να εκδηλώσουν ενδιαφέρον για τη συμμετοχή τους στη διαγωνιστική διαδικασία. Ειδικά ως προς τις συμβάσεις άνω των ορίων, η αναθέτουσα αρχή .... οφείλει καταρχήν να αποστείλει στην Ε.Ε.Ε.Ε. το τυποποιημένο έντυπο διορθωτικής διακήρυξης, σύμφωνα με τα άρθρα 63 και 65 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και εν συνεχεία, να προβεί στις σχετικές δημοσιεύσεις σε εθνικό επίπεδο..... Συμπερασματικά, τονίζεται ότι οιαδήποτε τροποποίηση όρων της διακήρυξης στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, οφείλει να λάβει το σύνολο των διατυπώσεων δημοσιότητας, ούτως ώστε να υπάρχει πλήρης διαφάνεια, απρόσκοπτη πρόσβαση του συνόλου των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων στο διαγωνισμό, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και του ελεύθερου ανταγωνισμού με ίσους όρους προς όλους». Τα παραπάνω, αναφέρονται και στην Κατευθυντήρια Οδηγία 27 με θέμα «Επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες παρατυπίες που έχουν διαπιστωθεί κατά τα έτη 2017 έως 2021, στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας της προηγηθείσας διαγωνιστικής διαδικασίας επί αιτημάτων παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με ..... τα άρθρα 32 παρ. 2 περ. α' ..... του ν. 4412/2016, καθώς και εν γένει υποδείξεις συστάσεις που έχει απευθύνει η Αρχή με τις εκδοθείσες Γνώμες της επί αιτημάτων διαπραγμάτευσης κατόπιν επίκλησης των ανωτέρω νομικών βάσεων».

8. Εν προκειμένω, ο Δήμος διενήργησε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων ,στον οποίο αρχικά τηρήθηκαν οι εκ του νόμου προβλεπόμενες διατυπώσεις δημοσιότητας. Στη συνέχεια, κατόπιν της αρ. 295/30.12.2024 απόφασης της Δημοτικής Επιτροπής περί έγκρισης της παρέκκλισης του άρθρου 6 παρ. 10 του ν.4412/2016, για συνολικό ποσό 54.377,86 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, και της επακόλουθης παράτασης της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών κατά 10 ημέρες, απέστειλε εκ νέου περίληψη της διακήρυξης, στην ΕΕΕΕ. Παρέλειψε, όμως, να αναφέρει την νέα καταληκτική ημερομηνία υποβολής

προσφορών, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να αναφέρεται η αρχική ημερομηνία (30.12.2024). Επιπλέον, παρέλειψε να προβεί σε ανάρτηση της τροποποιημένης προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, και δεν ακολούθησε δημοσίευση της τροποποίησης στον τοπικό τύπο (βλ. ΙΣΤΟΡΙΚΟ παρ. 1.2-1.4).

9. Τα παραπάνω συνιστούν πλημμελή τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας, η οποία αποτελεί παράβαση ουσιώδους τύπου της διαγωνιστικής διαδικασίας, που πλήττει τις αρχές του ανταγωνισμού και της διαφάνειας (βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ 144/14, Ελ. Συν. πρ.Ζ Κλ. 227/03, 226/06, 327/11, 348/11 VI τμ 2430/11 (Ε Διακοπών), 25/12, 287/12, 37/14, Μείζ. 3035/11) . Και τούτο διότι , σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 63 και 65 παρ. 1 του ν.4412/16, οι προκηρύξεις των ανοικτών διαδικασιών των δημοσίων συμβάσεων πρέπει περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Παράρτημα V του Προσαρτήματος Α' υπό τη μορφή τυποποιημένων εντύπων, συμπεριλαμβανομένων και των τυποποιημένων εντύπων για τα διορθωτικά, όπου, μεταξύ άλλων αναφέρονται ρητώς η προθεσμία παραλαβής των προσφορών καθώς και η ημερομηνία αποσφράγισης τους (βλ. Νομικό πλαίσιο παρ. 2). Επιπλέον, η υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να δημοσιεύουν στο ΚΗΜΔΗΣ τις προκηρύξεις των ανοικτών διαγωνιστικών διαδικασιών, σύμφωνα με άρθρο 6 της με αριθ. 57654/22.05.2017 απόφασης Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης, καταλαμβάνει και τις τροποποιήσεις των διακηρύξεων (βλ. Νομικό πλαίσιο παρ. 3).

10. Ενόψει των ανωτέρω, παρέλκει η εξέταση των λοιπών προϋποθέσεων της παραγράφου 6 της παρούσας.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει:

Την μη παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή του Δήμου Ιεράπετρας, στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016, σε συνέχεια εν μέρει άγονου ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού με αντικείμενο την «*Προμήθεια Τροφίμων Δήμου Ιεράπετρας*», για την ανάθεση επτά τμημάτων (Τμήματα: 2, 6, 7, 8, 12, 13 και 14), προϋπολογισθείσας αξίας 107.073,28€ πλέον ΦΠΑ, λόγω μη συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2025

Η Συντάκτης

Ο Προεδρεύων Σύμβουλος

Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη

Δημήτριος Ε. Χανής